

ЄДИНИЙ КРОК-2 ФАРМАЦЕВТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ : ЧИ Є ЗАГРОЗА КЛІНІЧНІЙ ФАРМАЦІЇ?

Пропіснова В. В., Місюрьова С. В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Кафедра клінічної фармакології та клінічної фармації

clinpharm@nuph.edu.ua

Вступ. Розробка навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти – відповідальна та кропітка праця. У Національному фармацевтичному університеті регулярно здійснюється адаптація нормативної навчально-методичної документації згідно вимог державних органів влади та управління, Міністерства освіти та науки, а також Міністерства охорони здоров'я України. На виконання Постанови Кабінету міністрів України № 266 від 29.04.2015 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» фармацевтична освіта сьогодні має тільки одну спеціальність – 226 Фармація, промислова фармація. Підготовка фахівців клінічної фармації, косметології та ароматології, аналітиків, гомеопатів та ін., здійснюється за окремими авторськими освітньо-професійними програмами (ОПП), але єдина спеціальність логічно приводить до наявності єдиного переліку обов'язкових фармацевтичних дисциплін і складання підчас випускової атестації єдиного ліцензійного інтегрованого іспиту КРОК-2. У зв'язку з цим, актуальним є вивчення переваг і ризиків у підготовці клінічних провізорів (фармацевтів), пов'язаних з переглядом навчального плану.

Методи дослідження. Вивчення динаміки змін навчальних планів спеціальності (ОПП) «Клінічна фармація» за останні 10 років та аналіз підходів до адаптації структури теоретичної та практичної підготовки клінічних провізорів до єдиної Державної атестації. Вивчалися показники: кількість дисциплін (в т.ч. на рік), кількість загальних та аудиторних годин кожної дисципліни; співвідношення між дисциплінами гуманітарної, фундаментальної та професійно-орієнтованої спрямованості; кількість, форми підсумкового контролю знань та їх співвідношення, кількість та обсяг вибіркового контролю знань та ін.; здійснювався аналіз можливого впливу змін навчального плану на формування професійних компетентностей у клінічних провізорів (фармацевтів).

Результати дослідження. Дослідження дозволило встановити досить сталий характер навчальних планів протягом 7 років з відсутністю критичних змін у вивчаємих показниках. Виявлені недостовірні коливання загальної кількості годин та співвідношення між блоками гуманітарної, фундаментальної та професійної спрямованості, а також між блоками біомедичної, технологічної, хімічної та організаційної підготовки.

Найбільш істотна корекція планів бере початок від 2015 року у зв'язку з виконанням наказу Міністерства освіти і науки від 26 січня 2015 року № 47 «Про особливості формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік», окремих норм Закону України «Про вищу освіту» та «Примірного навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальністю 226 «Фармація» кваліфікації освітньої «Магістр фармації» від 26 липня 2016 р.

Зменшено перелік навчальних дисциплін, істотно збільшено обсяг годин самостійної роботи (не менш ніж 25%), переглянуто їх перелік; переробці піддалися назви деяких фундаментальних дисциплін відповідно до вимог єдиного ліцензійного іспиту КРОК-1, відбулось об'єднання дисциплін. В зв'язку з переходом до єдиного ліцензійного іспиту КРОК-2 в плані підготовки клінічних провізорів (фармацевтів) відбулася заміна медичної хімії на фармацевтичну хімію. Розширено та перебудовано структуру дисципліни «Технологія лікарських препаратів» шляхом введення окремої частини з промислової технології ліків. Збільшено кількість загальних годин з дисциплін «Організація та економіка фармації» та «Фармацевтичний маркетинг та менеджмент».

Збережено дисципліни, які забезпечують формування теоретичних знань та практичних навичок в галузі клінічної фармації та відрізняють її від загальної фармації: «Медична біологія, паразитологія та генетика», «Анатомія людини та основи гістології», «Латинська мова та медична термінологія», «Основи клінічної медицини», «Біоетика та біобезпека», «Лабораторна та функціональна діагностика», «Клінічна фармакологія», «Засоби лікувальної косметики», «Клінічна біохімія», «Фармакоеконіміка», «Клінічне вивчення лікарських засобів», «Організація охорони здоров'я та страхова медицина».

Зміцнення практичної підготовки передбачає в 2020-2021 навчальному році збільшення годин на виробничу (переддипломну) практику за рахунок перенесення на 10 семестр практик з попередніх років і додавання годин до окремих з них. Випускова атестація передбачає обов'язкове виконання магістерської роботи.

Висновки. Зміни в навчальному плані підготовки фахівців за спеціальністю (ОПП) «Клінічна фармація» призводять до уніфікації базисної підготовки фармацевтів, що дозволяє нарешті вирішити спірні питання працевлаштування клінічних провізорів (фармацевтів) в аптечних закладах охорони здоров'я з одночасним збереженням індивідуальних переваг, які дозволяють вважати клінічних провізорів (фармацевтів) найкращими спеціалістами з надання якісної фармацевтичної опіки в аптеках і клінічних закладах охорони здоров'я, надають можливість приймати участь в клінічних дослідженнях ліків.